

2021-04-21

Diarienummer

551-5237-2020

1382-105

Naturvårdsverket

registrator@naturvardsverket.se

Överlämnande av beslut

Miljöprövningsdelegationen inom Länsstyrelsen i Hallands län överlämnar beslut i enlighet med 11 § förordning (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd samt 1 kap. 29 § industriutsläppsförordning (2013:250).

Miljöprövningsdelegationen vill särskilt uppmärksamma er på att bifogat beslut rör en **industriutsläppsverksamhet**.

Enligt uppdrag

Göran Fagerström
Miljöhandläggare

Bifogas

Miljöprövningsdelegationens beslut 2021-04-20

Så här hanterar vi dina personuppgifter

Information om hur vi hanterar dessa hittar du på www.lansstyrelsen.se/dataskydd

2021-04-20
Diarienummer
551-5237-2020
1382-105

Lantmännen ek för
Ombud: [REDACTED],
Advokatfirman Delphi

[REDACTED]@delphi.se

Ansökan om tillstånd enligt 9 kap. miljöbalken till produktion av foder och rapsolja på fastigheterna Sjövisaren 5, 6 och 8 samt Västra Gärdet 2:1 i Falkenbergs kommun

Beslut

Miljöprövningsdelegationen inom Länsstyrelsen i Hallands län meddelar med stöd av 9 kap. 6 och 8 §§ miljöbalken Lantmännen ekonomisk förening, organisationsnummer 769605–2856, tillstånd till produktion av foder och rapsolja på fastigheterna Sjövisaren 5, 6 och 8 samt Västra Gärdet 2:1 i Falkenbergs kommun. Tillståndet innefattar produktion av maximalt 350 000 ton foder och maximalt 3 000 ton rapsolja per kalenderår.

Tillståndet gäller i 20 år från det att beslutet vunnit laga kraft.

Miljöprövningsdelegationen godkänner miljökonsekvensbeskrivningen.

Villkor

För tillståndet gäller följande villkor:

Allmänt

- Om inte annat framgår av övriga villkor ska verksamheten bedrivas i huvudsaklig överensstämmelse med vad sökanden angivit i ansökningshandlingarna eller i övrigt åtagit sig i ärendet.

Buller

- Den ekvivalent ljudnivå (L_{eq}) från verksamheten får utomhus vid bostäder inte överstiga följande värden:

50 dBA	helgfri måndag-fredag	kl. 06.00–18.00
45 dBA	lördagar, söndagar och helgdagar	kl. 06.00–18.00
45 dBA	kvällstid	kl. 18.00–22.00
40 dBA	nattetid	kl. 22.00–06.00

Momentana ljud (L_{Fmax}) får inte överstiga 55 dBA nattetid kl. 22.00-06.00.

Kontroll ska ske minst vart tredje år med start inom ett år efter att detta beslut har tagits i anspråk. Kontroll ska även ske så snart det skett förändringar i verksamheten som kan med-

2021-04-20

551-5237-2020

föra att värdena riskerar att överskridas eller när tillsynsmyndigheten bedömer att det behövs. Kontroll ska ske med hjälp av närfältsmätningar och beräkningar alternativt immisionsmätningar. Mätning och beräkning av ekvivalent ljudnivå ska utföras för den tid då den bullrande verksamheten pågår.

3. Lågfrekvent buller från verksamheten får inte ge upphov till högre nivåer inomhus i bostäder än:

<u>Tersband, Hz</u>	<u>Ljudtrycksnivå, L_{eq} dB</u>
31,5	56
40	49
50	43
63	42
80	40
100	38
125	36
160	34
200	32

Kontroll ska ske minst vart tredje år med start inom ett år efter att detta beslut har tagits i anspråk. Kontroll ska även ske så snart det skett förändringar i verksamheten som kan medföra att värdena riskerar att överskridas eller när tillsynsmyndigheten bedömer att det behövs. Kontroll ska ske med hjälp av närfältsmätningar och beräkningar alternativt immisionsmätningar. Vid mätning utomhus ska ljuddämpningen hos den aktuella byggnaden dras av. Med ljuddämpning menas den sammantagna effekten av ljudisoleringen i fasad inklusive fönster, dörrar och ev. ventilationsdon samt rumseffekterna. Den berörda byggnadens ljuddämpning ska antingen mätas eller så kan en bedömning av ljuddämpningen göras utifrån den aktuella byggnadens konstruktion av en person med kompetens inom byggnadsakustik.

Utsläpp till luft

4. Vid utsläppspunkter för luft som innehåller stoft ska stoftavskiljningsutrustning vara installerad och i drift. Stofthalten i luft från kvarnar, betecknade Kv. 1–6, får inte överstiga 5 mg/Nm^3 torr gas. Stofthalten från övriga delar som är försedda med spärffilter får inte överstiga 10 mg/Nm^3 torr gas. I övriga utsläpp till luft får stofthalten inte överstiga 50 mg/Nm^3 torr gas. Vid byte eller nyinstallation av stoftavskiljningsutrustning ska avskiljare dimensioneras så att stofthalten inte överstiger 5 mg/Nm^3 torr gas.

Kontroll av stofthalter ska utföras minst en gång per kalenderår.

5. Hantering, lagring, lastning och lossning av lös råvara ska ske på sådant sätt att diffus damning reduceras så att olägenheter för närboende på grund av damning minskas i så stor utsträckning som möjligt.
6. Anläggningens ytor utomhus och i tillhörande hamnområde ska regelbundet rengöras med sopmaskin eller liknande.

2021-04-20

551-5237-2020

7. Intagningsgroparna ska, senast ett år efter det att tillståndet har tagits i anspråk, vara försedda med aspiration eller annan utrustning med minst samma effekt, för att minimera damning vid lossning.

Lukt

8. Om verksamheten medför tillfälliga luktolägenheter ska sökanden snarast undersöka orsaken och vidta åtgärder för att begränsa olägenheterna. Åtgärderna ska journalföras och journalen sparas under tillståndstiden.

Utsläpp till mark och vatten

9. Provtagning av dagvatten ska utföras under minst ett år, med början senast två månader efter det att tillståndet har tagits i anspråk. Proverna ska tas ut flödesstyr. Analyserna ska utföras på ofiltrerat prov och minst två gånger per månad på veckosamlingsprov under förutsättning att det har regnat. Analyserna ska ske med analysmetod enligt Svensk Standard eller med likvärdig metod.

Utsläpp av dagvatten till recipient får, fr.o.m. tre år efter det att tillståndet har tagits i anspråk, inte överstiga följande halter räknat som årsmedelvärden:

Parameter	Enhet	Halt
Totalkväve	mg/l	5
Fosfor	µg/l	500
Suspenderade ämnen	mg/l	60
TOC	mg/l	15
Koppar	µg/l	60
Zink	µg/l	200

10. Släckvatten ska hanteras så att förorening av mark, yt- och grundvatten undviks. Tekniska anordningar eller andra lösningar ska finnas och användas för att förebygga/förhindra att släckvatten förorenar mark, yt- och grundvatten.
11. Utsläpp av spillvatten från spolhallen efter oljeavskiljaren ska provtas årligen minst avseende oljeindex.

Avfall och kemiska produkter

12. Kemiska produkter och avfall ska förvaras och hanteras så att spill och läckage inte kan nå avlopp och så att förorening av mark, yt- och grundvatten undviks. Ämnen som kan avdunsta ska förvaras så att risken för avdunstning minimeras. Förvaring ska ske så att sinsemellan reaktiva ämnen inte kan blandas. Förvaring av flytande kemiska produkter och flytande farligt avfall ska ske på tät invallad yta eller med motsvarande typ av säkerhetssystem för uppsamling av vätska. Uppsamlingsvolymen ska motsvara minst den största enskilda behållarens volym plus 10 % av volymen av övriga behållare inom samma invallning. Behåll-

2021-04-20

551-5237-2020

are ska skyddas mot påkörning och vid förvaring utomhus ska invallningen vara skyddad mot nederbörd.

Energianvändning

13. Åtgärder ska i skäligen utsträckning successivt vidtas för att minska energianvändningen i tillverknings- och stödprocesser. Åtgärderna ska utgå från sökandens plan för energihushållning som redovisar hur verksamhetens energianvändning kan effektiviseras. Planen ska uppdateras löpande och en reviderad plan ska lämnas till tillsynsmyndigheten vart tredje år eller med annat tidsintervall som tillsynsmyndigheten bestämmer. Planen ska innehålla en redovisning av vilka åtgärder som har genomförts. Betydande mervärden till följd av genomförda åtgärder ska också framgå av planen. Det ska även anges vilka åtgärder som sökanden är berett att vidta och en motivering till varför övriga redovisade åtgärder inte kommer att vidtas.

Kontrollprogram

14. Ett aktuellt kontrollprogram ska finnas för verksamheten och följas. Kontrollprogrammet ska möjliggöra en bedömning av om villkoren följs. I kontrollprogrammet ska anges mätmetoder, mätfrekvens och utvärderingsmetoder. Sökanden ska skicka in ett kontrollprogram för verksamheten till tillsynsmyndigheten inom tre månader från det att detta beslut har tagits i anspråk.

Avveckling

15. Senast sex månader innan verksamheten i sin helhet eller i någon väsentlig del upphör ska sökanden lämna in en plan för avveckling till tillsynsmyndigheten. Planen ska minst omfatta omhändertagande av lagrade kemiska produkter och avfall från verksamheten samt förslag till undersökningar av de föroreningar som verksamheten kan ha gett upphov till.

Delegationer

Med stöd av 22 kap. 25 § tredje stycket miljöbalken överlåter Miljöprövningsdelegationen åt tillsynsmyndigheten att meddela de ytterligare villkor som kan behövas vad avser följande.

- D1. Åtgärder för att minimera diffus damning, jfr villkor 5 ovan.
- D2. Med vilken regelbundenhet som ytor ska rengöras, jfr villkor 6 ovan.
- D3. Åtgärder som minskar risken för tillfälliga luktstörningar från verksamheten, jfr villkor 8 ovan.
- D4. Utsläpp av vatten från spolhallen till det kommunala spillvattennätet, jfr villkor 11 ovan.

Igångsättnings- och verkställighet

Den med tillståndet utökade verksamheten ska ha satts igång senast tre år efter det att detta beslut vunnit laga kraft annars förfaller tillståndet i denna del. Tillsynsmyndigheten ska meddelas skriftligen när verksamheten satts igång.

Miljöprövningsdelegationen bifaller sökandens yrkande om verkställighetsförordnande. Tillståndet får därmed tas i anspråk även om beslutet inte har vunnit laga kraft.

2021-04-20

551-5237-2020

Sökanden ska meddela tillsynsmyndigheten och Länsstyrelsen det datum då tillståndet tas i anspråk.

Återkallelse av tidigare beslut

När detta tillstånd tas i anspråk upphör, enligt 24 kap. 3 § första stycket 6 miljöbalken, tidigare meddelat tillstånd från den 18 april 1994 (dnr 2410-8330-92) att gälla.

Kungörelsedelgivning samt hur man överklagar

Miljöprövningsdelegationen förordnar med stöd av 49 § delgivningslagen (2010:1932), att delgivning av detta beslut ska ske genom kungörelse. Kungörelsen ska inom 10 dagar efter beslutsdatum införas i Post- och Inrikes Tidningar samt i Hallands Nyheter och på Länsstyrelsens webbplats.

Beslutet hålls tillgängligt hos aktförvararen på Miljö- och hälsoskyddsförvaltningen i Falkenbergs kommun samt hos Länsstyrelsen, Slottsgatan 2 i Halmstad.

Eventuellt överklagande skickas till Länsstyrelsen, 301 86 Halmstad eller till e-postadress halland@lansstyrelsen.se. Ange vilket beslut som överklagandet gäller genom att ange diarie-numret 551-5237-2020. Skriv också vilken ändring som begärs. För att överklagandet ska kunna prövas, måste det vara inkommet till Länsstyrelsen **senast den 25 maj 2021**.

Länsstyrelsen skickar överklagandet vidare till Mark- och miljödomstolen i Vänersborg för prövning.

Kontakta Länsstyrelsen på tfn 010-224 30 00 eller halland@lansstyrelsen.se, om något är oklart.

Verksamhetskoder och tillståndsplikt

Anläggningen är en IED-anläggning. Verksamheten är tillståndspliktig enligt 5 kap. 31 och 33 §§ miljöprövningsförordningen (verksamhetskoder 15.350-i och 15.370-i).

Tidigare prövning

I beslut den 18 april 1994, 2410-8330-92, meddelade Länsstyrelsen tillstånd enligt miljöskyddslagen till nuvarande och utökad verksamhet för en produktion av högst 220 000 ton fodermedel per år.

Koncessionsnämnden för miljöskydd beslutade den 2 september 1994, dnr 231-218-94, att upphäva Länsstyrelsens beslut rörande villkor 3, som avser utsläpp av stoft från produktionen, och överlämnade ärendet i den delen till länsstyrelsen för ny behandling samt för att ändra tidpunkten för när villkor 5 ska börja gälla.

Länsstyrelsen ändrade i beslut den 29 september 1995, dnr 2419-5120-95, tidpunkten för när villkor 5, som avser utsläpp av stoft från fastbränslepanna ska börja gälla.

2021-04-20

551-5237-2020

Länsstyrelsen avslag i beslut den 15 augusti 1996 en ansökan om ändring av tidpunkt i villkor 5, dnr 2410-2979-96.

Länsstyrelsen fastställde i beslut den 9 februari 1998, dnr 241-5231-94, en slutlig formulering av villkor 3.

Ärendets handläggning

Ansökan med miljökonsekvensbeskrivning kom in till Miljöprövningsdelegationen den 29 juni 2020. Delegationen begärde vissa kompletteringar vilka kom in den 1 december 2020 och den 18 januari 2021. Ansökan kungjordes därefter i Hallands Nyheter och på Länsstyrelsens webbplats den 22 januari 2021. Ansökan sändes för yttrande till Kommunstyrelsen i Falkenbergs kommun, Miljö- och hälsoskyddsnämnden i kommunen, Räddningstjänsten Väst, Trafikverket, Vatten & Miljö i Väst AB och Länsstyrelsen. Naturvårdsverket, Havs- och Vattenmyndigheten, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap samt Falkenbergs Ornitologiska Förening har fått ett meddelande om kungörelsen. Yttranden har kommit in. Sökanden har i sin tur kommenterat yttrandena i en skrivelse, vilken kom in den 9 april 2021.

Ansökan och yrkanden

Yrkanden

Ansökan avser tillstånd enligt 9 kap. miljöbalken inom fastigheterna Sjövisaren 5, 6 och 8 samt Västra Gärdet 2:1 i Falkenbergs kommun till:

- produktion av maximalt 350 000 ton foder per år och
- produktion av maximalt 3 000 ton rapsolja per år.

Sökanden yrkar även:

- att meddelat tillstånd ska få tas i anspråk även om beslutet inte har vunnit laga kraft, s.k. verkställighetsförordnande,
- att villkor ska fastställas i enlighet med det som föreslagits och
- att den upprättade miljökonsekvensbeskrivningen godkänns.

Åtaganden

Sökanden har i bemötande av yttranden gjort följande åtaganden:

- Inom tre år från det att tillstånd för verksamheten meddelas kommer aspiration att sättas in i intagningsgroparna för att reducera damning vid lossning.
- VIVAB kommer att underrättas i händelse av att någon situation skulle uppstå inom verksamhetsområdet som kan påverka ledningsnätet eller reningsverket.

2021-04-20

551-5237-2020

Villkor

Sökanden yrkar följande villkor för verksamheten:

1. Verksamheten ska bedrivas i huvudsaklig överensstämmelse med vad sökanden angivit i ansökningshandlingarna och i övrigt åtagit sig om inte annat framgår av nedanstående villkor.
2. Buller från verksamheten ska begränsas och åtgärder ska vidtas så att den ekvivalenta ljudnivån utomhus vid närmaste bostäder inte överstiger
50 dBA dagtid, måndag – fredag, kl. 06-18,
45 dBA kvällstid kl. 18-22 och lördag, sön- och helgdag kl. 06-18 samt
40 dBA nattetid kl. 22-06.
Den momentana ljudnivån nattetid (kl. 06-22) får inte överstiga 55 dBA.
3. Vid utsläppspunkter för luft som innehåller stoft från produktionen ska stoftavskiljningsutrustning vara installerad och i drift. Stofthalten efter spärffilter för luft från kvarnar, betecknade Kv. 1–6 får som riktvärde inte överstiga 5 mg/Nm³ torr gas. Stofthalten från övriga spärffilter får som riktvärde inte överstiga 10 mg/Nm³ torr gas. Stofthalten efter andra avskiljare får som riktvärde inte överstiga 50 mg/Nm³ torr gas.
4. Byte eller nyinstallation av stoftavskiljningsutrustning ska ske i samråd med tillsynsmyndigheten. Stoftavskiljare dimensionerad så att stofthalten inte överstiger 5 mg/Nm³ torr gas ska väljas när så är tekniskt möjligt.
5. Hantering, lagring, lastning och lossning av lös vara ska ske på sådant sätt att diffus damning minskas.
6. Anläggningens ytor utomhus och i tillhörande hamnområde ska regelbundet rengöras med sopmaskin eller liknande.
7. Lossning eller lastning av lös vara med gripskopa får endast ske vid händelse av haveri och ska informeras till tillsynsmyndigheten.
8. Lossning av fiskmjöl från fartyg ska ske med en sluten lossningsanordning och på sådant sätt att lukt minimeras. Om olägenheter uppstår ska sökanden vidta åtgärder utan dröjsmål i syfte att begränsa olägenheterna.
9. Hantering och förvaring av kemikalier, oljor och andra kemiska produkter ska ske inom täta invallningar på sådant sätt att spill eller läckage till dagvattenbrunnar eller mark förhindras.
10. Allt avfall som uppkommer i verksamheten ska hanteras så att återanvändning eller återvinning främjas, t.ex. genom att olika avfallslag hålls isär eller separeras vid källan så långt det är möjligt. Avfall som för närvarande inte kan återanvändas eller återvinnas ska omhändertas.
11. Ett förslag till kontrollprogram ska inges till tillsynsmyndigheten senast tre månader efter att tillståndet tagits i anspråk.

Utrednings- och prøvotidsvillkor

Sökanden yrkar att Miljöprövningsdelegationen ska besluta följande.

2021-04-20

551-5237-2020

Frågan om slutliga villkor för hantering av dagvatten uppskjuts under en provotid av två år från det att tillståndet har vunnit laga kraft. Under provotiden ska sökanden utreda om rening eller annan åtgärd är nödvändig för att dagvatten inte ska innehålla förhöjda halter av bl.a. koppar vid utsläpp till recipient. Utredningen innebär att provtagning av dagvatten ska ske så att en serie med analysresultat kan erhållas för att ge ett säkert underlag avseende innehåll och variation av halter i dagvattnet. För det fall att rening skulle bedömas nödvändig efter provtagning och det analysresultat som dagvattnet erhållits ska reningsresultaten mätas och utvärderas under minst ett år. Utredningen ska drivas i samråd med tillsynsmyndigheten. Provotidsredovisningen med förslag till slutliga villkor ska ges in till Miljöprövningsdelegationen inom två år från det att tillståndet har vunnit laga kraft. Proverna av dagvattnet ska tas ut flödesstyrt. Analyserna ska utföras på ofiltrerat prov och minst två gånger per månad på veckosamlingsprov under förutsättning att det har regnat. Analyserna ska ske med analysmetod enligt Svensk Standard eller med jämförbar metod.

Ur sökandens beskrivning av verksamheten

Av sökandens beskrivning av verksamheten framgår bl.a. följande.

Allmänt

Kvarnverksamheten har bedrivits på platsen sedan i början av 1900-talet. Den första fabriken för tillverkning av foder uppfördes 1961–62 och fabriken har därefter byggts om och utökats i olika etapper.

Avgränsning

Anläggande av fartyg vid kaj görs inom ramen för hamnverksamhetens tillstånd. Utsläpp, buller m.m. från hamnverksamheten har därför inte sökanden någon rådighet över. Lossning av råvaror, såsom spannmål, sojabönor och betfiber från fartyg sker med sökandens sug och personal.

Lokalisering

Verksamhetsområdet är beläget i ett industriområde i Falkenbergs hamn, vid Ätrans västra strand. Anläggningen omges i väster av bostäder och kontor, i norr av bostäder, i syd av varvsindustri och i öst av kaj. Närmsta bostäder finns ca 70 meter väster om anläggningen.

Detaljplaner

Verksamheten omfattas av två detaljplaner och är planlagda för industriverksamhet (J). Planerna vann laga 1984 resp. 2017.

Teknisk beskrivning av verksamheten

Produktionsökningen som ansökan omfattar kan uppnås genom att utnyttja befintlig anläggning till fullo. Några ytterligare installationer behövs inte.

Spannmålsterminal

I spannmålsmottagningen rensas, torkas och lagras spannmål.

2021-04-20

551-5237-2020

Fodertillverkning

I fodertillverkning blandas, mals, upphettas och pelleteras spannmål och tillsatser till fullvärdigt foder. Fodermedlen distribueras som bulkvara och i säckar.

Korttidslager

Säckade fodervaror (hästfoder) lagras i planlager för distribution till centrallager i Åhus och Västerås och för export inom EU.

Mottagning av KRAV-odlat spannmål

KRAV-odlat spannmål tas emot och en del används till tillverkning av foder.

Framställning av rapsolja

Framställning av rapsolja sker genom pressning av raps i en avskild del av anläggningen. Framställd rapsolja säljs för användning som livsmedel och uppkomna presskakor används som råvara i foderproduktionen. Näst intill allt i råvaran omhändertas och används i produktionen. Det uppstår därför inte så mycket restavfall från produktionen.

Vågstation

Bilarna lastas stående på en vågplatta under ett transportsystem med flyttbara kedjetransportörer. Lastningen sker i slutna transportsystem som hålls under lätt undertryck. Luftutsläpp sker genom spärrfilter.

Verkstad

En verkstad med en golvyta på ca 500 kvm används för underhåll och reparationer.

Drifttider

Produktionen bedrivs enligt följande tabell:

Anläggningsdel	Datum	Arbetsform	Arbetstid
Foderfabriken	1/1–31/12	5-skift	Kontinuerlig drift
Spannmålsterminalen	1/8–15/9	3-skift	
	16/17–31/7	2-skift	Kl. 6-22, enstaka tillfällen kl. 6-24
	Övrig tid	Dagtid	Måndag-fredag kl. 7-16

Energi

För ångproduktion, processvärme och för uppvärmning finns, efter utfasning av tidigare naturgaseldade pannor, nu en el-ångpanna med en effekt av 2,5 MW kvar i drift vid anläggningen. En naturgaspanna med en installerad tillförd effekt av 3,5 MW finns som reserv. Den befintliga verksamhetens totala elenergianvändning uppgår till ca 20 gigawattimmar per år. Användningen av fjärrvärme och diesel uppgår till ungefär tre gigawattimmar per år.

2021-04-20

551-5237-2020

Transporter

I den befintliga verksamheten angör två till tre fartyg per månad. De råvaror som inte levereras med fartyg transporteras med lastbil. Utleveranser sker i huvudsak med bulkbilar. Råvarorna kommer huvudsakligen att levereras mellan kl. 06 och 22:00, medan utleveranser kommer att ske dygnet runt alla dagar i veckan.

Råvaror och kemikalier

Kommunalt vatten används i processen, för sanitära ändamål och som kylvatten. Totalt används ca 18 000 m³ per år i den befintliga verksamheten. I den planerade verksamheten kommer det att användas ca 20 000 m³ kommunalt vatten per år. Större delen av det vatten som används i processen avgår som vattenånga med kylluften från pellets kylarna, medan en mindre del stannar kvar i produkten. Övrigt vatten används för rengöring och i personalutrymmen.

Statusrapport

De kemiska produkterna som användas och lagras inom verksamhetsområdet är främst organiska syror, petroleumprodukter samt mindre mängder pann-, laboratorie- och underhållningskemikalier. Farligt avfall produceras i samband med reparation och underhåll.

De produkter som kan innebära mer än liten risk för en föroreningsskada är diesel och myrsyra. Diesel används för att tanka arbetsmaskiner och myrsyra används för desinficering av smittade råvaror.

En miljöteknisk markundersökning, med syfte att undersöka status i mark och grundvatten på platser där diesel och myrsyra förvaras och hanteras samt vid andra identifierade föroreningskällor inom verksamhetsområdet, har genomförts. Analyserna riktades mot ämnen som förekommer i petroleumprodukter samt pH. Även förekomsten av metaller kontrollerades. Undersökningen omfattade provtagningar i jord och grundvatten inom verksamhetsområdet.

PAH summa H fanns i grundvatten vid en oljeavskiljare. I samma provpunkt påträffade PAH summa H i jord med en halt över Naturvårdsverkets riktvärde för känslig markanvändning men under riktvärdet för mindre känslig markanvändning. Övriga analyserade ämnen i både jord och grundvatten visar generellt låga föroreningshalter. Mätning av pH i jord och grundvatten visar på neutrala värden i samtliga prover.

Utförd miljöteknisk markundersökning ger tillräckligt underlag för statusbeskrivning av föroreningssituation inom området med avseende på de ämnen som är identifierade. I den planerade verksamheten kommer inga nya kemiska produkter att användas. Samtliga grundvattenrör från den utförda undersökningen har installerats permanent, vilket möjliggör framtida jämförelser av situation i grundvattnet vid olika tidpunkter.

Ur sökandens miljökonsekvensbeskrivning

Av miljökonsekvensbeskrivningen framgår bl.a. följande.

2021-04-20

551-5237-2020

Alternativ lokalisering och utformning

Ett alternativ för att utöka produktionen är att den ökade produktionsmängden förläggs till sökandens andra anläggningar som finns i Lidköping, Västerås och Åhus. Dessa anläggningar har dock inte teknisk kapacitet att öka sin produktion i nuläget. Att förlägga den utökade produktionsmängden på de andra fabrikena skulle också medföra längre transporter eftersom avståndet mellan kunderna och fabrikena blir längre. Detta innebär i sin tur en ökad belastning på miljön och sämre ekonomisk lönsamhet eftersom transporter är kostsamma. Ett annat alternativ är att etablera en ny foderfabrik på annan plats. Detta bedöms dock varken som ekonomiskt lönsamt eller miljömässigt motiverat eftersom det innebär sämre hushållning med resurser än att utnyttja redan etablerade anläggningar. Nyetablering skulle innebära att man tar ny mark i anspråk och mer resurser till att bygga nya lokaler, vilket inte är fallet om produktionsökningen sker i nuvarande anläggning. Det finns därför inte några bra alternativ för den utökade produktionen.

Nollalternativet

Nollalternativet innebär att tillstånd för verksamheten inte medges och därmed att tillverkningen vid foderfabriken begränsas till nu gällande tillstånd om högst 220 000 ton färdigt djurfoder per år. Detta innebär att den ökade efterfrågan på marknaden inte kan mötas.

Utsläpp till luft och lukt

Utsläppen till luft från anläggningen består främst av stoft från hanteringen av spannmål och från produktionen av foder. Utsläpp till luft sker också vid ev. drift av den kvarvarande pannan och från trafik med anknytning till verksamheten.

Stoft

Inandning av partiklar kan orsaka skada på lungor och luftvägar. Utsläpp av stoft från spannmålsterminalen sker främst från torkanläggningarna under spannmålssäsongen, 1 augusti-15 september. Betydande punktutsläpp med stofhaltig processluft renas innan utsläpp sker till omgivningen. Luft från foderfabrikens pelletering och kvarnar samt från spannmålshanteringen renas med hjälp av cykloner eller spärffilter. Mindre mängder stoft följer med den renade luften ut och kan orsaka viss stoftbeläggning på närbelägna ytor. Processluft som renas i spärffilter innebär normalt lägre halter än 5 mg/Nm³ medan halterna efter rening i cykloner varierar mellan 1 och 15 mg/Nm³. Det är svårt att visa exakta halter eftersom vissa mätpunkter finns efter det att delflöden från cykloner och spärffilter sammankopplats. Stoftutsläpp uppkommer även vid t.ex. transport av råvaror.

Lossning av spannmål och annan lös vara sker i ett delvis slutet system vid intagsgropar som är belägna inne i anläggningen. Lastbilar som transporterar råvaror är täckta. Lossning av spannmål och andra lösa råvaror från fartyg sker med sugaggregat direkt till fabriken i ett slutet system. Rengöring av området sker regelbundet och frekvensen ökar under spannmålssäsongen.

Spridningsberäkningar har tagits fram och dessa har bedömts i relation till miljö kvalitetsnormerna och miljömålen. Miljö kvalitetsnormerna kommer att innehållas med bred marginal både

2021-04-20

551-5237-2020

räknat utifrån föreslagna villkor och uppmätta halter. Miljömålet överskrids p.g.a. att bakgrundshalterna är höga och inte på grund av halter från anläggningen.

Den planerade verksamheten kommer inte att medföra några ökade utsläpp av stoft eftersom den installerade reningsutrustningen klarar av luftflödet från en ökad produktion. Påverkan på ekosystemen är liten eftersom foderråvaran i huvudsak utgörs av naturligt organiskt material. Om hus, bilar och andra ytor smutsas ner kan dock utsläppet skapa irritation för de personer som drabbas. Det finns ett förebyggande underhållningsprogram för luftreningsutrustningen. I den befintliga verksamheten har byte av filter tidigare genomförs en gång per år men har utökats till två gånger per år. Renblåsning av strumpfilter sker automatiskt. Det finns inte några ytterligare åtgärder att vidta för att minska utsläppen av stoft.

Mot bakgrund av vidtagna åtgärder och förslag till villkor finnas det inte någon risk för hälso-skadliga koncentrationer av damm i omgivningen eftersom partikelhalterna i utsläppspunkterna är lägre än gällande arbetshygieniska gränser (5 mg/Nm³). Utspädning sker också snabbt efter utsläppet. Den planerade verksamheten kommer endast att innebära en marginell påverkan på miljö och människors hälsa.

Lukt

När de blandade foderråvarorna hettas upp till 75–80 °C för att pelleteras uppkommer en särskild lukt. De luktande ämnena förs sedan med kylluften ut från pellets kylarna genom spärrfilter och ut över taket på foderfabriken. Utsläppen från den befintliga verksamheten sker ca 50 m ovan mark.

Lukt medför inte skador på miljön eller människors hälsa. Ämnen som avger lukt från foder har inga skadliga effekter i de nivåer som kan förekomma vid tillverkning av djurfoder. Det är endast lukten i sig som kan ge irritation och olust i människors vardag.

Det finns inga svenska gränser för tolerabel luktkoncentration. Därför brukar de danska normerna användas som referens för vid vilka nivåer som olägenheter kan uppstå, vilket innebär att fem till tio luktekvivalenter kan accepteras.

Spridningsberäkningar för lukt har tagits fram för två olika scenarion, befintlig verksamhet och maximal planerad verksamhet. Beräkningarna visar att luktpåverkan för båda scenarierna är likartade. Utsläppsnivåerna i direkt anslutning till verksamhetsområdet är i nivå med och understiger gällande danska riktvärden. Påverkan av lukt skulle kunna minskas genom att antingen placera utsläppspunkten cirka 20 meter högre upp eller att installera en reningsanläggning. Att höja utsläppspunkten är i det närmaste ogenomförbar ur byggnadsteknisk synpunkt och skulle kräva omfattande ombyggnader med stopp i produktionen. Kostnaderna för att installera en reningsanläggning överstiger fyra miljoner kronor, vilket inte är rimligt. Den planerade verksamheten innebär en marginell negativa påverkan på människors hälsa p.g.a. lukt. Några ytterligare skyddsåtgärder och försiktighetsmått är därför inte motiverade.

Utsläpp till mark och vatten

Avloppsvatten från fabriken utgörs av dagvatten, sanitetsvatten och rengöringsvatten m.m. Utsläpp av påverkat vatten från verksamheten inklusive sanitärt avloppsvatten leds till Smedje-

2021-04-20

551-5237-2020

holms reningsverk. Från den befintliga verksamheten leds ca 400–500 m³ avloppsvatten per år till reningsverket. Mängden kommer att uppgå till ca 1 000 m³ i den planerade verksamheten.

Det förekommer inga direkta utsläpp från processen. Föroreningsinnehållet i spolvatten och andra tillfälliga utsläpp är i normala fall ringa. Mängden sanitärt avlopp påverkas i liten omfattning av den planerade förändringen. Inte heller från verkstadsdelen förekommer något utsläpp av betydelse. Vattnet är av en karaktär som inte bör skada reningsverkets processer eller ledningsnätet.

Dagvatten från tak och hårdgjorda ytor avleds till Ätran, vilken i sin tur mynnar ut i Kattegatt. Mängden dagvatten kommer inte att skilja sig mellan den befintliga och den planerade verksamheten. Provtagning har skett i dagvattenbrunnar upp- och nedströms anläggningen. Halterna av kväve, fosfor, suspenderade ämnen, TOC, koppar och zink i dagvatten ökar inom anläggningen och överskrider målsättningsvärdena som anges i ”Dagvattenanvisningar för Falkenbergs och Varbergs kommuner, 2017”. Koppar och zink kommer från metallytor i tak och andra byggnadsdelar medan övriga ämnen kommer från väg- och gräsytor. Andelen av näringsämnen och metaller som verksamhetens utsläpp utgör i Ätran framgår av följande tabell:

Ämne	Andel, %
Kväve (total)	0,02
Fosfor	0,29
Koppar	0,67
Zink	0,09

Utsläppen av dagvatten kommer, vid normal drift, inte att vara av sådan omfattning att Ätran eller Kattegatt utsätts för någon märkbar ökad miljöpåverkan.

För att minimera påverkan sker tömning av dagvattenbrunnar och maskinsopning av området.

Transporter

Huvuddelen av vägtransporterna till och från anläggningen kommer via E6. Transporter norrifrån kör av E6 vid den norra avfarten, vidare via väg 154, väg 767, Industrivägen, Åkarevägen, Kveketorpsvägen till Sanddynevägen. Sträckan är knappt åtta kilometer. Söderifrån går anvisad väg från E6 via väg 150, Kristineslättallén, Peter Åbergs väg, över Söderbron, Nygatan och Sanddynevägen. Sträckan är drygt sex kilometer. Andelen trafik är ungefär densamma på norra och södra vägsträckningen. Större delen av all tung trafik i hamnområdet följer samma vägsträckning.

Antalet fordonsrörelser p.g.a. verksamheten för befintlig och planerad verksamhet framgår av nedanstående tabell. Lågsäsong är 218 resp. 318 dagar per år och högsäsong är 32 resp. 46 dagar per år för befintlig och planerad verksamhet.

2021-04-20

551-5237-2020

	Fordonsrörelser	
	Lågsäsong	Högsäsong
Befintlig verksamhet	4 709 (22 per dag)	3 852 (120 per dag)
Planerad verksamhet	7 247 (23 per dag)	5 925 (129 per dag)

Andelen tunga transporter som beror på verksamheten framgår av följande tabell för vägar där statistik finns att tillgå:

	Befintlig verksamhet, %		Planerad verksamhet, %	
	Lågsäsong	Högsäsong	Lågsäsong	Högsäsong
Sanddynevägen	7	39	7	41
Per Åberg1	3	16	3	17
Per Åberg2	3	18	4	20
Kristineslättallén	3	17	3	18

Transporterna innebär en negativ påverkan på människors hälsa och miljön.

Det sker ett arbete som syftar till att minimera fodertransporterna genom planering av transporterna till kunder inom fabriken leveransområde. Krav ställs om att åkare ska använda delvegetabiliska bränslen i bilar. Arbetet minskar använd mängd bränsle och därmed utsläppen av kväveoxider och växthusgaser.

Buller

Ljudnivån från den befintliga verksamheten överskred 50 dBA ekvivalent ljudnivå under dagtid i fyra av de sex kontrollpunkter när tillståndsansökan lämnades in. Vid samma tidpunkt uppgick ljudtrycksnivån inomhus vid en bostad till 48 dB vid 63 Hz, vilket är sex decibel över riktvärdet för lågfrekvent buller inomhus.

Under tiden för tillståndsprövningen har flera källor till buller åtgärdats, vilket innebär att ljudnivåerna inte kommer att överskrida riktlinjerna i Naturvårdsverkets vägledning om industri- och annat verksamhetsbuller eller Folkhälsomyndighetens allmänna råd om buller inomhus.

Trafik till och från anläggningen följer rutter som minimerar bullerbelastningen vid bostäder.

Energi

En energikartläggning har genomförts och det sker en fortlöpande uppföljning av energianvändningen per producerat ton. Flera av de åtgärder som föreslås i kartläggningen har genomförts. Exempel på åtgärder som är möjliga att vidta och som har en återbetalningstid som är kortare än 30 månader är värmeåtervinning från kyl Luft för att hålla tankar varma och förvärma matarvatten, optimera tank- och följevärme samt autostart och autostopp av tillverkningsorder. År 2019 minskades användningen av energi med ungefär sju procent. En del av minskningen beror på att naturgaspannor ersattes av fjärrvärme.

2021-04-20

551-5237-2020

Den planerade verksamheten innebär en produktionsökning med knappt 60 procent och att energianvändningen ökar med ca 37 procent.

Den utökade produktioner påverkar miljön negativt i form av utökade utsläpp av växthusgaser. Ett aktivt arbete pågår med att konvertera verksamhet till klimatneutrala energislag.

Kemiska produkter

Kemiska ämnen som används är bränslen, organiska syror (myrsyra och propionsyra) samt små mängder oljor, smörjmedel, avfettningsmedel och sprayer för underhåll av maskiner och övrig processutrustning. Myrsyra och propionsyra är enkla organiska syror som även förekommer naturligt i miljön. Vid användningen följer produkten med fodret.

Kemikalierna förvaras inomhus och fat står på spillställning. En invallad dieseltank, som rymmer tre kubikmeter, finns inom verksamhetsområdet. Cisternerna där melass förvaras står utomhus och är inte invallade. Melass stelnar nästan omedelbart vid kontakt med luft och en invallning är inte nödvändig eftersom melassen i stort sett är förhindrad att tränga ner i marken. Tankarna för fett och syra är invallade och står inomhus.

En del av foderråvarorna klassificeras som kemiska produkter och finns redovisade i en kemikalieförteckning. Förteckningen är systematiserad i en databas där såväl klassning som använda mängder framgår.

Samtliga kemikalier som hanteras granskas och bedöms utifrån om produkten är lämplig att använda ur miljö- och arbetsmiljösynpunkt.

Kemiska produkter och farligt avfall lagras och hanteras så att risken för att spill eller läckage kan nå avloppsnätet eller förorena mark har minimerats. Eventuella utsläpp i samband med hantering kan neutraliseras för att undvika skada på det biologiska livet vid utsläppsplatsen.

Det finns en del råvaror som innehåller ämnen som är klassade som utfasnings- och riskminsningsämnen i kemikalieinspektionens PRIO-databas. Arbetet med kemikalier har ett mål som bl.a. innefattar att minska antalet kemiska produkter, en nollvision avseende utfasningsämnen och att minimera antalet riskminsningsämnen. Arbetet innefattar även riskbedömningar och en årlig inventering av kemikalieförteckningar. Målen är nedbrutna i delmål och följs upp tertialvis med ett antal indikatorer.

Vid normal drift bedöms påverkan på människors hälsa och miljön som marginell.

Avfall

Större delen av produktionsavfallet utgörs av råvaru- och foderspill som kan energiåtervinnas eller komposteras och återförs till åkermark. Spannmålsavfall och foderrester återförs i första hand till produktionen som blandmjöl. Sådant som inte kan återföras, t ex reklamationer lämnas till en biogasanläggning. Av nedanstående tabell framgår typ och mängd av avfall som har uppkommit under 2018 och 2019.

2021-04-20

551-5237-2020

Avfallstyp	EWC-kod	2018 (ton)	2019 (ton)
Biprodukter och branschspecifikt avfall			
Foderrester	02 03 04	1 520	1 710
Spannmålsavfall	02 03 01	592	708
Fettavskiljarslam	19 08 09	0,35	-
Fett	20 01 26	0,7	0,02
Livsmedel	02 01 99	3,2	-
Ej branschspecifikt avfall			
Brännbart avfall	20 03 01	73,1	56
Trä	20 01 38	3,8	4,7
Metallskrot + metallförpackningar	17 04 07	35	23
Wellpapp	20 01 01	2,4	1,7
Bigbags PP	20 01 39	34	21
Avfall för sortering	02 03 01	1,9	3,8

Farligt avfall uppkommer i huvudsak i samband med reparation och underhåll. Lagring sker i en låsbar container med gallerdurk och under tak utanför planlagret, mitt emot verkstaden. Transport av flytande farligt avfall till containers utförs i dunkar i mindre mängder. Fasta produkter såsom batterier, elektronikavfall och lysrör samlas först i verkstaden och transporteras sedan till containern när respektive behållare är fylld. I nedanstående tabell redovisas de mängder av farligt avfall som uppkom under 2018 och 2019.

Avfallslag	EWC-kod	2018 (kg)	2019 (kg)
Spillolja	12 02 08	693	195
Färg och lösningsmedel	20 01 27	-	76
Batterier	20 01 33	503	-
Elektronikskrot	16 02 13/14	360	166
Lysrör	20 01 21	142	98
Oljefilter	16 01 07	147	-
Aerosoler		5	-

Farligt avfall omhändertas av transportörer och mottagare som har särskilt tillstånd för detta. Mängden farligt avfall påverkas i liten omfattning av den sökta produktionsökningen.

2021-04-20

551-5237-2020

Avfallet som inte kan återanvändas eller återvinnas medför påverkan på miljön genom brutna kretslopp samt indirekt förorening av mark, vatten och luft. Genom sortering och återvinning hålls avfallets mängd och därmed dess miljöpåverkan på en låg nivå. Hanteringen av organiskt avfall är helt i linje med gällande miljömål och hushållningsregler.

Risker och olyckor

Bedömning av miljöriskerna utförs löpande inom ramen för det certifierade miljöledningssystemet. Den senaste miljöriskbedömningen genomfördes 2017 och uppdaterades 2019. I bedömningen identifieras och värderas risker. En insatsplan har tagits fram i syfte att minimera och hantera risken för olyckor.

Process- och hanteringsrisker

Den största risken i fodertillverkningen är risken för dammexplosion. Därför finns ett internt renhållningsprogram, som syftar till att minska belastningen av damm. Andra miljörisker är dålig stoftavskiljning p.g.a. läckage från filterutrustning. Detta förebyggs med regelbundet underhåll.

De risker som har fått högst riskfaktor är risk för läckage vid lossning och lastning av rapsolja och annan flytande vara. Andra identifierade risker rör t.ex. kemikaliehantering i verkstaden och transport av spilloljefat mellan verkstaden och yttre lagringsförråd samt risk för spridning av släckvatten till dagvattensystemet vid brand. För varje risk har förebyggande åtgärder tagits, t.ex. invallning av behållare, nödlägesutrustning vid lossningsplatser för flytande vara och installation av kulventil för akut avstängning vid läckage av rapsolja.

Brandskydd

Anläggningen står emot en omfattande brand som sprids i de olika byggnaderna. Vid ogynnsamma vindar kan brandrök spridas till bostäder och in mot Falkenbergs centrum. Brandrök är alltid giftig. Eftersom användningen av kemikalier är ringa kommer inte röken att vara farligare än annan brandrök som sprids vid brand i bostäder eller liknande.

Släckvatten kan innehålla miljöskadliga ämnen som i värsta fall kan spridas ut i Ätran. Vid brand under sommaren, med hög temperatur i Ätrons vatten, kan organiskt material som medföljer släckvattnet orsaka en sänkning av syrehalten i vattnet. Eftersom vattenomsättning är relativt hög i utflödet av Ätran, kommer risken för att påtagliga skada det biologiska livet att vara marginell även sommartid. Av de rutiner som ska följas vid brand framgår att brunnstättningar och länsar ska användas för att släckvatten ska samlas upp på ytan mellan byggnaderna och Ätran. Av genomförd släckvattenutredning framgår att det är tillräckligt att följa den insatsplan och de rutiner som finns för att släckvatten ska kunna hållas kvar inom verksamhetsområdet och inte spridas vidare till Ätran eller det kommunala avloppsreningsverket.

Klimatförändringar

Anläggningens placering vid Ätrons västra strand är ett område med risk för översvämning till följd av havsnivåhöjning och extrem nederbörd. Vid översvämningar av verksamhetsområdet kan en momentan ökad spridning av föroreningar som förekommer på områdets hårdgjorda ytor ske till Ätran. Besiktning av anläggningen genomförs en gång per år där bl.a. risker identifieras

2021-04-20

551-5237-2020

och skadeförebyggande åtgärder vidtas. Det finns både fasta och lösa vattenpumpar tillgängliga på verksamhetsområdet.

Skadedjur

För att minimera risken för skadedjur används t.ex. utvändiga betesstationer för säkring av gnagare, invändiga biologiska kontrollstationer och ljusfällor med klisterkivor i riskområden för insekter samt övrig bekämpning av fåglar, kattdjur och mink. Totalt inspekteras anläggningen en till tre gånger per månad, utspritt över året. Åtgärderna innebär att omgivningen inte påverkas av skadedjur p.g.a. den verksamhet som bedrivs.

Miljö kvalitetsmål

Verksamheten påverkar miljömålet Begränsad klimatpåverkan eftersom produktionen kräver värme och energi till processerna. Indirekt påverkas miljömålet även av att det används olika råvaror i processer, något som också kräver energi.

Utsläpp av stoft påverkar miljömålet Frisk luft. Även utsläpp från transporter påverkar detta miljömål liksom miljömålet Bara naturlig försurning.

Användning av kemikalier påverkar miljömålet Giftfri miljö.

Verksamhetens påverkan på jordbrukssektorn påverkar indirekt miljömålet Ett rikt odlingslandskap eftersom råvaror köps in och fodervaror som produceras påverkar efterfrågan på råvaror. Det påverkar i sin tur hur produktionen av jordbruksvaror sker i odlingslandskapet.

Miljömålet God bebyggd miljö påverkas eftersom anläggningen tar mark i anspråk.

BAT-slutsatser och BAT-AEL

Gällande BAT-slutsatser och BAT-AEL kommer att kunna innehållas.

Inkomna yttranden

Av de yttranden som kommit in framgår bl.a. följande.

Trafikverket

Trafikverket har inget att invända mot att tillstånd meddelas.

Vatten & Miljö i Väst AB

Bestämmelserna i ”Allmänna bestämmelser för användning av Falkenberg och Varbergs kommuns allmänna vatten och avloppsanläggning” (ABVA) samt ”Information om ABVA” ska följas av anslutna verksamheter med gällande parametrar och riktvärden som kan skada ledningsnät, reningsverkens reningsprocesser eller slamkvalitet. Det finns ingen skyldighet att ta emot spillvatten vars innehåll i inte oväsentlig mån avviker från hushållspillvatten.

Avloppsreningsverket i Smedjeholm har villkor om industriellt avloppsvatten och slamkvalitet vilket innebär att sökanden inte får överskrida de gränsvärden som anges i ”Information om ABVA”, som antogs av Kommunfullmäktige den 28 november 2017.

2021-04-20

551-5237-2020

Av de prover som tagits i utgående spillvatten under 2020 framgår att det inte förekommer något förorenat processvatten eller korrosiva parametrar. Det framgår dock inte om det är ett stickprov eller om det rör sig om ett tids- eller flödesstyrkt samlingsprov. För att kunna bedöma avloppsvattnets innehåll behövs en mer omfattande provtagning än ett stickprov. Även utgående flöde behöver mätas. Det bör även fastställas att det inte finns fler anslutningspunkter till det kommunala spillvattennätet.

Det saknas en utförlig beskrivning om hur produktionen av rapsolja går till och var denna sker. Det går av handlingarna inte att avgöra om denna produktion innebär att fett eller olja tillförs spillvattnet. Proverna på spillvattnet visar att det innehåller fett och olja. Om rengöringsvatten från processen tillförs spillvattennätet ska det finnas en fettavskiljare ansluten för att förhindra att fett eller olja når ledningsnätet. Även spärr eller uppsamling bör finnas i de delar av produktionen som kan innebära risk för att rapsolja läcker ut.

En mer omfattande provtagning än stickprov bör göras av vatten efter båda oljeavskiljarna. Analyserna ska jämföras med gällande gränsvärden och varningsvärden, som framgår av Svenskt Vattens publikation p95. Vatten från detaljtvätt av t.ex. motor- och maskindelar ska tas omhand som farligt avfall och ska inte ledas till oljeavskiljare. Golvbrunnar som inte nyttjas eller som kan innebära en risk för läckage bör läggas igen. Rengöring av verkstadsgolv bör göras i form av torrsoptning. Kontrollprogrammet bör omfatta provtagning efter båda oljeavskiljarna.

Det bör göras en fortsatt utredning om dagvattnets kvalitet och ev. behov av rening. Anslutningspunkter för verksamhetens dagvatten till det kommunala dagvattennätet behöver redovisas. Riktvärdena som framgår av "Dagvattenanvisningar för Falkenbergs och Varbergs kommuner" ska uppfyllas.

Plan för beredskap samt tättingar och saneringsutrustning ska finnas tillgängligt för ett förebygga ev. läckage till dagvattnet.

Det ska finnas återströmningsskydd på dricksvattenledning vid olika tappställen som skydd mot förorening bakåt i dricksvattensystemet.

Restavfall från produktionen, såsom foder och rapsolja, får inte nå spill- eller dagvatten. Råvaror och kemiska produkter ska förvaras invallade så att de inte riskerar att nå dag- eller spillvatten. Släckvatten ska inte kunna nå dag- eller spillvattennäten. Miljöriskbedömning bör göras återkommande för att identifiera risker.

Räddningstjänsten Väst

Om nedanstående punkter uppfylls finns inget att invända mot att tillstånd meddelas.

- Utredning för släckvattenhantering ska upprättas och sökanden behöver vidta erforderliga åtgärder för att minska risken för dammexplosioner.
- Räddningstjänsten önskar ta del av släckvattenutredning när denna färdigställts, samt en redovisning av interna åtgärder för att minska riskerna för dammexplosioner.

2021-04-20

551-5237-2020

██████████
Ett mer utförligt yttrande har gjorts i samrådsskedet. Det förekommer störningar från fabriken och klagomål om lågfrekvent buller har lämnats till sökanden.

Det är olyckligt att denna typ av miljöstörande verksamhet finns centralt belägen i Falkenberg och med närhet till både befintliga och planerade attraktiva bostadsområden. Det övervägande problemet är den s.k. båtsugen som används vid lossning av båtar. Av vad som kan utläsas i ansökan så är den inte föremål för ljuddämpande åtgärder. Enligt gjord mätning i samrådsunderlaget har denna ett ljudtryck på 106 dB, med en stor andel lågfrekvent ljud. Det innebär att ett lågfrekvent brummande sprider sig över nejdén. Ljudet är störande, speciellt sommartid. Ljudet hörs även på strandpromenaden, uppströms järnvägsbron, vilket är ett riksintresseområde för friluftsliv. Ljudet från båtsugen kommer kraftigt att störa det nya planerade restaurangområdet strax nedströms Ätran.

Så som framförts i samrådet om aktuell forskning visas att lågfrekvent buller kan ge betydande störningar även vid mycket låga ljudnivåer och orsaka problem så som trötthet, irritation, huvudvärk, koncentrationssvårigheter och störd sömn. Därför måste båtsugen ljuddämpas.

För lågfrekvent buller bör tillåten ljudnivå anges fördelat per olika frekvensområden där försiktighetsprincipen avseende lågfrekvent ljud och dess hälsorisker beaktas. Det vill säga ingen generell ljudnivå avseende alla frekvenser.

Eftersom hamnen inte kan erbjuda landström måste fartygen låta sina generatorer gå dygnet runt. Detta genererar både lågfrekvent buller och avgaser, delvis beroende på båtens skick samt vilka bränslen som används samt ev. förekomst av avgasrening. Ljudnivåer för anlöpande båtar bör regleras i tillståndet, ev. med ett krav att sökanden kan erbjuda landström vid kaj.

Närliggande Söderbron belastas redan nu med hård trafik från sökanden och som med en produktionsökning kommer att bli större. Under samrådet påstods det att Lantmännen saknade rådighet över sina leverantörer och därmed inte kunde bestämma vilket vägval som gjordes. Detta ter sig som ett mycket märkligt uttalande eftersom det naturligtvis går att avtala om detta. Därför vore det önskvärt och om det är möjligt att i tillståndet ange vägval för transporter.

I nuvarande tillstånd finns ett undantag för produktion nätter och helger under sommarmånader. Under denna tid ökar störningsrisken, varma sommarnätter med öppna fönster samt umgänge ute i trädgården. I ett nytt tillstånd bör det finnas en liknande klausul. En förutsättning är dock att regler ska efterlevas och att en fungerande kontroll säkerställs.

Länsstyrelsen

Länsstyrelsen anser att verksamheten kan tillåtas men att följande bör beaktas:

Sökanden anger att lukten från verksamheten är ortsvanlig och att det är orimligt ekonomiskt att installera en reningsanläggning. Det är risken för olägenheter p.g.a. lukt som är relevant och det saknar betydelse om lukten är ortsvanlig. En reningsanläggning bör därför installeras för att minimera lukten från verksamheten. Inte minst med hänsyn till att det redan finns många bostäder, samt att det byggs och planeras ännu fler bostäder i omgivningen. Med en anläggning

2021-04-20

551-5237-2020

lokaliserad centralt i Falkenberg bör sökanden få tåla förhållandevis höga kostnader för att minimera lukten. Villkor bör fastställas om att frånluften ska renas från luktande ämnen. Det är lämpligt att villkoret fastställs som ett teknikvillkor istället för ett haltvillkor.

Verksamheten kommer inte att påverka miljö kvalitetsnormerna eller någon enskild påverkansfaktor i sådan grad att den ekologiska statusen försämras. Sökanden bör dock arbeta för att minska utsläppen av kväve, fosfor, koppar och zink i dagvatten, som i vissa fall är tio gånger över målsättningsvärdena för Falkenbergs kommun. Halterna av kväve, fosfor, koppar och zink i utgående dagvatten behöver därför sänkas. Det kan göras genom att verksamhetsutövaren vidtar åtgärder, redovisar åtgärder och deras effekt till tillsynsmyndigheten. Tillsynsmyndigheten bör ges en delegation för att fastställa villkor om de åtgärder som är miljömässigt motiverade, tekniskt möjliga och ekonomiskt rimliga att genomföra i syfte att minimera halterna av dessa ämnen i utgående dagvatten. Dagvattenanvisningar för Falkenbergs och Varbergs kommuner, daterade 2017-03-31, kan tjäna som mål för vilka halter som åtgärder bör uppnå.

Bullervillkor bör fastställas i enlighet med nivåerna som framgår av Naturvårdsverkets vägledning om industri- och annat verksamhetsbuller och Folkhälsomyndighetens allmänna råd om buller inomhus. Med de åtgärder som har vidtagits har sökanden visat att ljudnivåerna kan innehållas.

Att hålla verksamhetsytorna rena minimerar risken för att damm sprids i omgivningen och att föroreningar sprids till vatten. Sökanden bör därför åläggas att ha fastställda rutiner för hur området ska hållas rent. Tillsynsmyndigheten bör även ges möjlighet att föreskriva villkor om ytterligare åtgärder, utöver det som sökanden har föreslagit, i syfte att minska damning och att spill m.m. inte hamnar i vattendrag.

Verkställighetsförordnande bör kunna medges eftersom den utökade verksamheten inte innebär några anläggningsarbeten utan att det är en utökning inom befintlig anläggning. Skulle högre instanser, vid ett överklagande, finna att verksamheten inte kan tillåtas är det endast produktionen som behöver begränsas.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden i Falkenbergs kommun

Naturvårdsverkets aktuella riktvärden för buller från industri vid bostäder, undervisningslokaler och vårdlokaler ska fastställas. Bullervillkoret bör följas upp vart tredje år p.g.a. verksamhetens närhet till bostäder.

Villkor om släckvattenhantering är för stor för att delegera till tillsynsmyndigheten och villkor i den delen behöver därför fastställas av Miljöprövningsdelegationen.

Tunga transporter som sker nattetid bör hänvisas till den rutt som orsakar minst störningar till omgivningen.

Det bör fastställas ett tidsbegränsat villkor för att minska damning från intagsgropen. Klagomål om damning har under 2020 lämnats in och det har visat sig att det damm som orsakat klagomålen har kommit från intagsgropen. Gropen är ungefär 40 till 50 år gammal och inte dimensionerad för dagens fordon. Följande villkor bör fastställas för diffus damning:

2021-04-20

551-5237-2020

- Hantering, lagring, lastning och lossning av lös vara ska ske på sådant sätt att diffus damning minskas så att olägenheter för närboende inte uppstår.

Kommunstyrelsen i Falkenbergs kommun

Sökanden måste tydligt redovisa hur man har tagit hänsyn till att det planeras bostäder på Ätrans södra strand, kvarteret Fibern. Dessa måste beaktas likvärdigt som befintlig bebyggelse.

Sökandens bemötanden

Sökanden har i bemötande av inkomna yttranden anfört bl.a. följande.

Länsstyrelsen

Mark- och miljööverdomstolen har i praxis (MÖD 2006:17 och MÖD 2019:13) angett att en ortsvanlig störning innebär en sådan störning som är vanlig på den aktuella orten. Köpare som förvärvar bostäder i en sådan omgivning ska därför anses ha tagit en risk för en sådan typ av störning när de valde att bosätta sig i området. Ett förvärv av en fastighet får således anses omfatta fastigheten i det skick och med bl.a. det bruksvärde som förelåg vid förvärvstidpunkten.

Att installera reningsutrustning i utsläppspunkterna för pressarna beräknas kosta över 4 000 000 SEK och kommer att innebära en stor kostnad. Utöver detta tillkommer ökade driftskostnader eftersom den energi som går åt till förbränning av utgående luft troligtvis inte kan återvinnas. Detta innebär också en ökad belastning på miljön i form av ökad energianvändning. Kostnad för installation och drift av reningsutrustning ska ställas i relation till nyttan av att en sådan reningsutrustning installeras. Den ansökta verksamheten kommer inte att medföra någon direkt ökning av lukt jämfört med dagens verksamhet.

Den luktutredning som genomförts visar att installation av reningsutrustning skulle innebära en luktreducering från 2–5 till < 2 le/m³ för de bostäder som ligger precis utanför verksamhetsområdet. Denna reduktion bedöms dock inte vara skäligen i relation till de kostnader som installation och drift av reningsutrustning innebär samt den ökade belastningen på miljön. Därtill visar luktutredningen att lukthalterna understiger de danska referensvärdena.

Mark- och miljööverdomstolen, då Miljööverdomstolen, har i dom den 7 november 2006 i mål nr. M 5800–05 prövat frågan om lukt och krav på vidtagande av försiktighetsmått genom installation av luktreducerande utrustning. I det fallet kom man fram till att installation inte ansågs rimligt i förhållande till 2 kap. 7 § miljöbalken, bl.a. med hänsyn till att reduceringsgraden av lukt enbart var en obetydlig minskning och med hänsyn till ökad energianvändning samt att den faktiska nyttan med luktreduceringen inte var helt klarlagd.

Det finns fastställda rutiner över städning och dessa är tillräckliga och ska gälla fortsatt. Sopning och städning är schemalagd varannan vecka och därutöver görs det vid behov. Städning av kaj, lossningsplats för lastbilar, planlager och säcklager sker oftare än varannan vecka, när behov uppstår, om så är nödvändigt för att minimera spridning av damm eller partiklar till Ätran. Med dessa åtgärder minskas risken för att damm och partiklar ska hamna i Ätran. Frekvensen av städning av området ökar under spannmålssäsongen.

2021-04-20

551-5237-2020

Kommunstyrelsen och Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Uppföljning av bullervillkoren är enbart relevant att göra när förändring av verksamheten sker eftersom bullermätning i annat fall kommer att ge samma resultat.

Det finns inte någon rådighet över transporter som inte sker i egen regi. Samtliga transportörer kommer att instrueras om att ta den rutt som ger minst omgivningspåverkan, men om transportörerna följer instruktionen kan inte garanteras och därför inte heller föreskrivas som villkor.

Klagomål om damning beror troligen på lossning i intagsgropen. Gropen byggdes för 40–50 år sedan och är inte dimensionerat för dagens fordon, vilket kan leda till spridning av damm vid lossningen. Aspiration kommer att sättas in i intagningsgroparna inom tre år från det att tillstånd för verksamheten meddelas för att på så sätt reducera damning vid lossning.

Villkor gällande diffus damning kan fastställas enligt följande.

- Hantering, lagring, lastning och lossning av lös råvara ska ske på sådant sätt att diffus damning reduceras så att olägenheter för närboende avseende damning minskas i så stor utsträckning som möjligt.

Vatten & Miljö i Väst AB

Provet som tagits på spillvattnet är ett stickprov. Upplägg för framtida provtagning kommer att tas fram i samråd med VIVAB.

Framställningen av rapsolja sker genom pressning av rapsfrön i ett slutet system. Oljan levereras med tankbil till slutförbrukare och den biprodukt som uppstår, presskaka, används som råvara i foderproduktionen. Rapsoljetankarna rengörs via sugbilar och det uppkommer därför inget rengöringsvatten i produktionen. Det finns inga kanaler ut som kan ge ett fettillskott till spillvattennätet vid normal drift. Vid ev. läckage finns det länsar tillgängliga på anläggningen. Produktionen, eller rengöring i samband med produktionen av rapsolja, innebär inte någon risk för att fett eller olja tillförs spillvattennätet.

Det finns endast en oljeavskiljare på anläggningen, i anslutning till verkstadens spolhall, nordost om verkstaden. Vatten från spolhallen går ut till oljeavskiljaren utanför verkstaden där ev. oljespill samlas upp och omhändertas. Enligt aktuellt kontrollprogram tas prov på utgående vatten från oljeavskiljaren en gång per år. Tvätthallen används för tvätt av större maskindelar och används maximalt en gång per månad. Maskindelarna tvättas huvudsakligen för att få bort foderrester och innan tvätt torkas ev. oljerester av med trasa. På så sätt minimeras mängden föroreningar i utgående tvättvatten. Mindre maskindelar tvättas i en inhyrd maskin som har ett slutet system med separat uppsamling av tvättvatten. Vattnet tas omhand av en extern aktör. I spolhallen finns en golvbrunn som vid behov kan sättas igen med hjälp av en tätting.

Det är inte motiverat att ta prov på vatten från oljeavskiljaren mer än en gång per år eftersom analysresultat från provtagningarna 2018 och 2019 visar på halter av oljeindex och metaller inom de varningsvärden som är framtagna av Svenskt Vatten i Publikation P95, ”Råd vid mottagande av avloppsvatten från industri och annan verksamhet”. Egenkontrollprogrammets omfattning är dessutom godkänd av tillsynsmyndigheten och ingår i verksamhetens ordinarie tillsyn.

2021-04-20

551-5237-2020

VIVAB kommer att underrättas i händelse av att någon situation skulle uppstå inom verksamhetsområdet som kan påverka ledningsnätet eller reningsverket.

██████████

Riktvärde för lågfrekvent buller finns i Folkhälsomyndighetens allmänna råd om buller inomhus. Där finns riktvärde i tersband för frekvensbanden 31,5–200 Hz. Ljudnivån i dessa tersband har beaktats vid beräkningen av bullerspridningen från hela anläggningen, inklusive båtsugen. Beräkningsresultatet visar att riktvärdena inomhus inte överskrider. Utomhus saknas specifika riktvärden för lågfrekvent buller.

Buller från anlöpande och angörande båtar omfattas inte av tillståndsansökan utan ingår i hamnverksamheten och deras tillstånd. Rådighet över denna verksamhet saknas därmed. Ljudeffekten från hjälpmotorerna till ett transportfartyg har uppmätts till 100 dBA, vilket är lägre än båtsugen vars ljudeffektnivå har uppmätts till 106 dBA.

Verksamheten är beroende av att produktion kan bedrivas normalt även under sommarmånaderna.

Räddningstjänsten Väst

I släckvattenutredningen finns uppgifter om hur risken för dammexplosioner ska hanteras och åtgärdas.

Miljöprövningsdelegationens överväganden

Miljökonsekvensbeskrivning

Miljöprövningsdelegationen konstaterar att sökanden har genomfört samråd och upprättat en miljökonsekvensbeskrivning enligt bestämmelserna i 6 kap. miljöbalken och miljöbedömningsförordningen (2017:966). Miljöprövningsdelegationen finner att inlämnad miljökonsekvensbeskrivning efter gjorda kompletteringar uppfyller kraven och kan godkännas enligt 6 kap. 42 § miljöbalken.

Statusrapport

Verksamheten är enligt 1 kap 2 § industriutsläppsförordningen (2013:250), en industriutsläppsverksamhet. I samband med en tillståndsansökan krävs därmed en statusrapport som beskriver nuläget i mark och grundvatten. Miljöprövningsdelegationen konstaterar att statusrapporten är tillräckligt omfattande för att uppfylla kraven i 1 kap 23 § industriutsläppsförordningen.

Industriutsläppsverksamhet

Den sökta verksamheten berörs av BAT-slutsatser (Best Available Technique) för livsmedels-, dryckes- och mjölkindustrin i enlighet med Europaparlamentets och rådets direktiv 2010/75/EU. BAT-slutsatserna offentliggjordes den 4 december 2019 i Europeiska unionens officiella tidning (EUT).

Av 1 kap. 13 § industriutsläppsförordningen följer att slutsatser om BAT ska användas som referens vid tillståndsprövning. Miljöprövningsdelegationen bedömer att verksamheten, om den

2021-04-20

551-5237-2020

bedrivs i enlighet med villkoren i detta beslut och om de åtgärder som redovisas i ansökan vidtas, kommer att vara förenlig med kravet på bästa tillgängliga teknik.

Lokalisering och tillåtlighet

Av 2 kap. 6 § första stycket miljöbalken framgår bl.a. att för verksamheter ska det väljas en sådan plats att ändamålet ska kunna uppnås med minsta intrång och olägenhet för människors hälsa och miljön. Enligt andra stycket ska bestämmelserna i 3 och 4 kap. endast tillämpas i fall som innebär en ändrad användning av markområden. Av tredje stycket framgår att tillstånd inte får meddelas i strid med gällande detaljplan eller områdesbestämmelser.

Verksamheten innebär ingen ändrad användning av markområden, vilket innebär att 3 och 4 kap. miljöbalken inte ska tillämpas.

Alternativ

Sökanden har redogjort för olika alternativ genom att utöka produktionen vid andra anläggningar och att förlägga verksamheten till en annan plats. Miljöprövningsdelegationen konstaterar att det inte är tekniskt möjligt att utöka produktionen vid sökandens andra anläggningar och att, om det vore möjligt, skulle leda till ökade miljöeffekter genom ökade transporter. Det är vidare tydligt att kostnaderna för att etablera en ny anläggning på en annan plats är orimliga jämfört med att utöka produktionen i den befintliga anläggningen.

Planförhållanden

En detaljplan för fastigheterna Sjövisaren 8 m.fl., antogs av Kommunfullmäktige i Falkenbergs kommun den 18 oktober 2016 och vann laga kraft den 21 juli 2017. Kommunfullmäktige beslutade den 22 december 1981 om ett förslag till detaljplan för kvarteret Rian m.fl. Länsstyrelsen har i beslut den 4 juli 1984 fastställt detaljplanen. Beslutet har vunnit laga kraft. Vågstationen är placerad inom ett område med beteckningen ”Th”, d.v.s. hamnverksamhet. I båda detaljplanerna är övriga områden som verksamheten berör betecknade med ”J”, d.v.s. industriverksamhet. Den verksamhet som avses i tillståndet strider inte mot de två gällande detaljplaner för området där verksamheten är lokaliserad.

Buller

Ljudnivån från den befintliga verksamheten har tidigare överskridit de riktvärden som anges i Naturvårdsverkets vägledning om industri- och annat verksamhetsbuller och Folkhälsomyndighetens allmänna råd om buller inomhus. Under tiden som tillståndsprövningen har pågått har sökanden minskat ljudnivån från de mest dominerande bullerkällorna, vilket innebär att ljudet inte överskrider de nivåer som framgår av nämnda vägledning och allmänna råd. Bullret från verksamheten bedöms därmed inte utgöra en olägenhet för människors hälsa.

Utsläpp till luft och lukt

Verksamheten medför utsläpp av stoft från produktionen och damm från bl.a. hantering av spannmål och från verksamhetsytor. Med de åtaganden som sökanden gör och med de villkor som fastställs, bedöms inte olägenheter uppstå för människors hälsa eller miljön.

2021-04-20

551-5237-2020

Det finns inga svenska riktlinjer för när lukt betraktas som en olägenhet för människor. I Danmark finns däremot sådana riktlinjer, vilka bör kunna vara en hjälp för att bedöma lukts inverkan på människors hälsa. Av ansökan framgår att lukten från verksamheten inte överstiger de danska riktlinjerna för när olägenheter p.g.a. lukt uppstår.

Miljöprövningsdelegationen anser, med beaktande av de kostnader som sökanden redovisat för att installera och driva en reningsanläggning, att det varken är miljömässigt motiverat eller ekonomiskt rimligt att ställa krav på att en luftreningsanläggning ska installeras. Om tillfälliga olägenheter p.g.a. lukt ändå uppstår, behöver sökanden dock snabbt vidta åtgärder så att olägenheterna upphör. Med aktuella krav på verksamheten bedöms inte några oacceptabla luktstörningar uppstå ur hälsoskyddssynpunkt.

Miljö kvalitetsnormer

Resultaten från spridningsberäkningarna för stoft, med gällande villkor för den befintliga verksamheten inkl. beräknade utsläpp från diffusa utsläpp, visar att miljö kvalitetsnormerna innehålls både för årsmedelvärden och dygnsmedelvärden som 90-percentil. Beräkningar med utgångspunkt från uppmätta halter, inkl. beräknade utsläpp från diffusa utsläpp, visar att miljö kvalitetsnormerna innehålls både för årsmedelvärden och dygnsmedelvärden som 90-percentil med marginal. Med de åtaganden och det villkor som fastställs för utsläpp av stoft bedöms inte verksamheten medföra att miljö kvalitetsnormerna för stoft överskrids.

Vattenförekomsten Ätran (Mynningen-Vinån) uppnår inte kraven för en god ekologisk status eftersom riktvärdet i ytvatten överskrids avseende PAH-föreningar, PCB och TBT. Vattenförekomsten har en tidsfrist till 2027 för att uppnå god ekologisk status, eftersom det inte är tekniskt möjligt att uppnå god status tidigare. Verksamhetens utsläpp medför inte någon försämring av vare sig den ekologiska statusen eller någon enskild påverkansfaktor som ingår i klassificeringen.

Utsläpp till vatten

Utsläpp till vatten sker genom att dagvatten leds till recipienten Ätran. Av ansökningshandlingarna framgår att utsläppen är högre än vad som anges i ”Dagvattenanvisningar för Falkenbergs och Varbergs kommuner, 2017-03-31” för näringsämnen, suspenderade ämnen, totalt organiskt kol, koppar och zink. Sökanden har åtagit sig att ta prover på dagvattnet och vid behov även vidta åtgärder för att minska utsläppen. Utsläppen i Ätran för dessa ämnen utgör i den befintliga verksamheten en betydligt lägre andel än en procent av de halter som finns i Ätran. Utsläppen av dagvatten påverkas inte av den planerade produktionsökningen. Utsläppen bedöms därför inte medföra sådana olägenheter för miljön att verksamheten inte kan tillåtas.

Om det uppstår brand finns det möjlighet att samla upp släckvatten på ytor mellan anläggningen och Ätran, vilket gör det möjligt att ta hand om det släckvatten som uppstår.

Transporter

Den planerade verksamheten innebär att transporter kommer att öka längs vägarna mellan väg E6 och anläggningen. Transporter sker längs anvisade vägar för tung trafik och antalet transporter varierar under året. Råvaror levereras i huvudsak mellan kl. 06 och 22, medan utleveran-

2021-04-20

551-5237-2020

ser sker dygnet runt alla dagar. Av ansökan framgår att sökanden kontinuerligt arbetar för att minimera antalet transporter och att de som utför transporterna ska använda delvegetabiliska bränslen. Miljöprövningsdelegationen bedömer att transporterna är godtagbara ur miljö- och hälsoskyddssynpunkt.

Energi

Den planerade verksamheten innebär en ökning av energianvändningen med knappt 40 procent och en ökning av produktionen med knappt 60 procent. Sökanden har redogjort för de åtgärder som genomförts för att effektivisera energianvändningen liksom de åtgärder som kan genomföras. Miljöprövningsdelegationen anser att sökanden uppfyller kraven om hushållning med energi enligt 2 kap. 5 § miljöbalken.

Risker

Av ansökan framgår att sökanden följer upp risker genom sitt miljöledningssystem, har en insatsplan och vidtar åtgärder för att minimera risken för att dammexplosion och brand ska uppstå. Det finns även en beredskap för att t.ex. hantera översvämningar och släckvatten. Miljöprövningsdelegationen anser att riskerna med verksamheten inte är större än att verksamheten och dess lokalisering får anses acceptabel.

Miljömål

Verksamheten berör bl.a. miljö kvalitetsmålen Begränsad klimatpåverkan, Frisk luft, Bara naturlig försurning och God bebyggd miljö. Med de skyddsåtgärder som sökanden åtagit sig och med de villkor som fastställs avseende buller och utsläpp till luft, bedöms inte verksamheten försämrade möjligheterna att uppnå miljö kvalitetsmålen.

Motivering av villkor

Villkor 1 – allmänna villkoret

Sökanden bör åläggas att följa de åtaganden som gjorts i ansökan och under ärendets handläggning och som inte kan kopplas till ett specifikt villkor. Det gäller t.ex. att VIVAB kommer att underrättas i händelse av att någon situation skulle uppstå inom verksamhetsområdet som kan påverka ledningsnätet för spillvatten eller reningsverket och att upplägg för framtida provtagning av spillvatten kommer att tas fram i samråd med VIVAB.

Villkor 2 och 3 – buller

Av Folkhälsomyndighetens rapport "Hälsoeffekter av buller och höga ljudnivåer" från den 13 maj 2019 framgår bl.a. att omgivningsbuller påverkar hälsa och välbefinnande på flera sätt. Buller kan allmänt upplevas som obehagligt och indirekt försvåra sömn, vila, talförståelse, koncentration och inläring. Sömnstörningar är en av de allvarligaste effekterna av buller. Ostörd sömn är en förutsättning för att människan ska fungera bra både fysiologiskt och mentalt. Ljudnivån har en avgörande betydelse för uppkomsten av störningar. Olika människor är olika känsliga för bullerexponering. Personer med hörselnedsättning eller barn som håller på att lära sig språk och att läsa kan få en minskad förmåga att uppfatta och förstå tal i miljöer där buller förekommer. Långvarig exponering av buller kan öka risken att drabbas av högt blodtryck eller

2021-04-20

551-5237-2020

hjärtinfarkt. Lågfrekvent buller kan även påverka sömnens återhämtande inverkan och påverka hormonell dygnsrytm.

Med de åtgärder som sökanden har vidtagit kommer ljudnivåerna inte att överskrida vare sig de riktvärden som framgår av Naturvårdsverkets vägledning om industri- och annat verksamhetsbuller eller Folkhälsomyndighetens allmänna råd om buller inomhus. Villkor bör därmed fastställas i nivå med vägledningen och de allmänna råden.

Kontroll av villkoren kan behöva göras av flera anledningar som t.ex. att förändringar sker i verksamheten eller för att kontrollera om ljudkällorna har förändrats. Det finns därför skäl att reglera med vilket intervall som ljudnivåerna minst behöver kontrolleras.

Villkor 4–7 – utsläpp till luft

Av alla luftföroreningar i stadsluft är partiklarna den grupp som har starkast koppling till negativa hälsoeffekter. Partiklarna kan genom inandning transporteras in i kroppen och påverka såväl andningsorganen som andra organ. Vilka hälsoeffekter partiklarna har påverkas av deras kemiska och fysikaliska egenskaper. Korttidsexponering för relativt höga halter av partiklar kan orsaka andningsbesvär och andra luftvägssymtom, men även hjärt- och lungsjukdomar samt förtida dödsfall. Däremot kan långtidsexponering för redan låga halter av partiklar orsaka bl.a. hjärt- och kärlsjukdomar och lungcancer. Partiklar har särskilt stora negativa effekter på barns hälsa. De orsakar till exempel astma och försämrad lungutveckling hos barn.

Enligt Världshälsoorganisationen (WHO) finns det ingen tröskel för partikelhalten, under vilken negativa hälsoeffekter inte förekommer. Därför är det fördelaktigt för människors hälsa att sträva efter så låga partikelhalter i luft som möjligt.

Villkoret avseende utsläpp av stoft kan fastställas i huvudsaklig överensstämmelse med det som sökanden har föreslagit. Vid byte av utrustning som renar luften från stoft bör, med hänsyn till den hälsopåverkan som stoft har på människors hälsa, sådan utrustning väljas att halten inte överstiger 5 mg/Nm³. Miljöprövningsdelegationen anser att villkoret är miljömässigt motiverat och tekniskt möjligt att följa. Det framgår även av gällande BAT-slutsatser att det är en halt som sökanden måste underskrida i flera av de luftutsläpp som förekommer senast fyra år efter det att slutsatserna offentliggjordes.

I den befintliga verksamheten har boende i omgivningen känt sig besvärade av damm från anläggningen. Förutom ovanstående hälsoeffekter smutsas ytor ner av damm. Därför bör ytor som kan orsaka damning hållas så rena som möjligt och lös råvara hanteras så att damning undviks så långt det är möjligt. Att fastställa ett villkor som på ett tydligt sätt reglerar hantering av lös råvara eller hur ytor ska hållas rena är i praktiken omöjligt, eftersom det inte går att fastställa några halter eller liknande som inte får överskridas för att inte olägenheter ska uppstå. Villkoret om hur lös råvara ska hanteras och hur ytor ska hållas rena bör därför fastställas enligt det som sökanden har föreslagit.

Av ett yttrande framgår att boende i området upplever att det uppstår damm vid lossning i intagsgropen. Sökanden har åtagit sig att installera aspirationsutrustning senast tre år efter det att tillstånd meddelas. Miljöprövningsdelegationen anser att en sådan åtgärd bör utföras betydligt

2021-04-20

551-5237-2020

tidigare, eftersom gropen är minst 40 år gammal och inte dimensionerad för dagens fordon samt med beaktande av de effekter som damm har på människors hälsa och miljön. Aspirationsutrustning eller liknande teknik, med minst samma effekt för att suga upp dammfylld luft, bör kunna installeras inom ett år från det att tillståndet har tagits i anspråk.

Villkor 8 – lukt

Villkoret syftar till att minimera tillfälliga luktolägenheter från verksamheten, t.ex vid lossning av fiskmjöl, och inte den lukt som uppkommer vid normal drift.

Villkor 9–11 – utsläpp till mark och vatten

Sökanden har, så som det får förstås, åtagit sig att efter en provotid installera rening av dagvatten om det visar sig att vattnet innehåller förhöjda halter av bl.a. koppar. Vad som avses med förhöjda halter framgår inte, men Miljöprövningsdelegationen utgår från att det är halter som överstiger vad som anges i ”Dagvattenanvisningar för Falkenbergs och Varbergs kommuner, 2017-03-31”.

Av den provtagning av dagvatten som har redovisats framgår att det är halterna av kväve, fosfor, suspenderade ämnen, totalt organiskt kol, koppar och zink som ökar i sådan omfattning inom verksamhetsområdet att halterna överskrider de halter som framgår av dagvattenanvisningarna. Istället för att utreda föroreningshalter under en provotid bör halter som inte får överskridas kunna fastställas i villkor redan nu, men börja gälla tre år efter det att tillståndet tas i anspråk, så att sökanden får tid på sig att ta prover i vattnet och att ev. installera reningsutrustning.

Enligt Miljöprövningsdelegationens bedömning är sökandens bidrag till halterna av de i villkoret angivna ämnena så stort att det inte kan anses orimligt att föreskriva särskilda utsläppskrav för sökandens verksamhet. Eftersom en del av föroreningarna kommer från andra källor bör dock kraven mildrats något i förhållande till dagvattenanvisningarna.

Risken för att förorenat släckvatten ska nå recipienten bör minimeras, eftersom släckvatten alltid innehåller föroreningar. Av ansökan framgår att sökanden har möjlighet att omhänderta släckvatten som eventuellt uppkommer.

Utsläpp till spillvattennätet behöver kontrolleras för att det ska vara möjligt att bedöma om oljeavskiljarens funktion är tillräcklig innan vattnet leds till kommunens avloppsreningsverk.

Villkor 12 – kemikalier och avfall

Det är viktigt att förvaring, lagring och hantering av kemiska produkter och farligt avfall sker på ett betryggande sätt och i övrigt så att eventuellt spill och läckage kan samlas upp och omhändertas på ett miljömässigt lämpligt sätt.

Villkor 13 – energi

Villkoret syftar till att minimera verksamhetens klimatpåverkan och bidra till en ökad hushållning med energi.

2021-04-20

551-5237-2020

Villkor 14 – kontrollprogram

Enligt förordningen (1998:901) om verksamhetsutövarens egenkontroll ska en verksamhetsutövare fortlöpande och systematiskt undersöka och bedöma riskerna med verksamheten från hälso- och miljösynpunkt. Resultatet ska dokumenteras. En del i egenkontrollen är att ha ett kontrollprogram och Miljöprövningsdelegationen fastställer därför ett villkor om detta. Viss kontroll regleras i villkor och BAT-slutsatser.

Villkor 15 – avveckling

Villkoret syftar till att säkerställa att verksamheten inte lämnar kvar avfall eller föroreningar om den avslutas. Eventuella åtgärder på grund av föroreningsskador, inklusive framtagande av provtagningsplaner och åtgärdsplaner, kan tillsynsmyndigheten besluta om med stöd av 10 kap. och 26 kap. miljöbalken.

Delegationer

Miljöprövningsdelegationen bedömer att fastställande av villkor i nedanstående frågor, som är av mindre betydelse, bör delegeras till tillsynsmyndigheten. Delegationen innebär att tillsynsmyndigheten har en möjlighet att föreskriva villkor i dessa delar, men inte att den är tvingad att göra det.

- D1. Vilka åtgärder som bör vidtas för att minimera diffus damning vid hantering av lös råvara kan variera beroende på vilken hantering som behöver åtgärdas och när åtgärder behöver vidtas. Det är därför ändamålsenligt att villkor om sådana åtgärder vid behov kan fastställas av tillsynsmyndigheten.
- D2. Hur ofta verksamhetsytor behöver rengöras går inte att förutse vid en tillståndsprövning. Därför är tillsynsmyndigheten mest lämpad att vid behov fastställa hur ofta ytor behöver rengöras, t.ex. om den frekvens som sökanden har redogjort för inte är tillräcklig.
- D3. Vid behov bör tillsynsmyndigheten kunna föreskriva villkor för att motverka tillfälliga luktolägenheter på grund av verksamheten.
- D4. Tillsynsmyndigheten bör ges möjlighet att besluta om de skyddsåtgärder som behövs för utgående spillvatten från spolhallen.

Verkställighet

När det finns skäl till det får prövningsmyndigheten enligt 22 kap. 28 § miljöbalken förordna att tillståndet får tas i anspråk även om beslutet inte har vunnit laga kraft. Det ankommer på verksamhetsutövaren att påvisa konkreta skäl för ett verkställighetsförordnande.

Miljöprövningsdelegationen bedömer, mot bakgrund av skäl som sökanden åberopar, att det föreligger beaktansvärda nackdelar för sökanden att invänta ett lagakraftvunnet beslut. Nackdelarna får anses väga tyngre än de intressen som talar för att ett lagakraftvunnet avgörande ska inväntas. Eftersom den utökade verksamheten kommer att bedrivas inom den befintliga anläggningen, kommer inte någon ny mark att tas i anspråk. Sökandens yrkande om verkställighetsförordnande bör därför bifallas.

2021-04-20

551-5237-2020

Igångsättningstid

Sökanden har inte föreslagit någon igångsättningstid. Med beaktande av att det är en befintlig verksamhet där produktionen ska ökas och att sökanden yrkar att tillståndet ska få tas i anspråk även om beslutet inte har vunnit laga kraft, bör den utökade verksamheten kunna sättas igång tämligen omgående. Igångsättningstiden fastställs därför till tre år räknat från det att beslutet har vunnit laga kraft.

Tillståndstid

Av 16 kap. 2 § miljöbalken framgår bl.a. att tillstånd enligt balken, får ges för en begränsad tid. Enligt förarbetena till miljöbalken kan skäl för tidsbegränsade tillstånd vara att den tekniska utvecklingen och ökade kunskaper leder till att samhällets miljökrav ändras och skärps (prop. 1997/98:45 del 1 s. 478). Ett tidsbegränsat tillstånd leder till en uppdatering av villkoren med en bättre anpassning till miljöbalkens allmänna hänsynsregler, t.ex. i fråga om krav på användandet av bästa möjliga teknik.

Enligt Miljöprövningsdelegationens mening är det, på grund av verksamhetens lokalisering och dess påverkan i form av transporter, buller och utsläpp till luft samt kommunens planer för kommande bostadsbebyggelse av särskild vikt att verksamhetens tillåtlighet och utsläppsvillkor kan prövas på nytt inom en inte alltför lång tidsrymd. Tillståndstiden bör därför begränsas och en tillståndstid om 20 år framstår som rimlig i detta fall.

Sammanfattning

Genom de åtaganden som sökanden gjort och de försiktighetsmått som föreskrivs i villkoren till detta beslut finner Miljöprövningsdelegationen att hinder inte föreligger enligt miljöbalkens hänsyns- och tillåtlighetsregler mot att meddela sökanden tillstånd till den verksamhet som avses bedrivas.

Beslut i detta ärende har fattats av Miljöprövningsdelegationen inom Länsstyrelsen i Hallands län av chefsjurist Peter Jupén, ordförande, och miljöhandläggare Anna-Lena Olsson, miljösak-kunnig. Miljöhandläggare Göran Fagerström har varit föredragande, men inte deltagit i beslutet.

Peter Jupén

Anna-Lena Olsson

Detta beslut har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrifter.

Bilaga

Karta

2021-04-20

551-5237-2020

Kopia

Naturvårdsverket, registrator@naturvardsverket.se

Havs- och vattenmyndigheten, havochvatten@havochvatten.se

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, registrator@msb.se

Trafikverket, trafikverket@trafikverket.se

Vatten & Miljö i Väst AB, vivab@vivab.info

Räddningstjänsten Väst, rvast@rvast.se

Miljö- och hälsoskyddsnämnden i Falkenbergs kommun, miljo.halsa@falkenberg.se

Kommunstyrelsen i Falkenbergs kommun, kontaktcenter@falkenberg.se

██████████@hotmail.com

Så här hanterar vi dina personuppgifter

Information om hur vi hanterar dessa hittar du på www.lansstyrelsen.se/dataskydd

Figur 1. Översikt av Lantmännens verksamhetsområde (markerad med grön, streckad linje). Placering av verksamhetens oljeavskiljare är markerad med blå stjärna. Karta tagen från Falkenberg kommuns kartverktyg (Falkenbergs kommun, 2020)